

POWIATOWY URZĄD PRACY W OPOLU

ul. mjr Hubala 21, 45-266 Opole
tel. 077 44 22 929, fax 077 44 22 928,

www.pup.opole.pl

[e-mail: opop@praca.gov.pl](mailto:opop@praca.gov.pl)

**RANKING ZAWODÓW
DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH
W POWIECIE OPOLSKIM I MIEŚCIE OPOLU
W I PÓŁROCZU 2007 ROKU**

POWIATOWY URZĄD PRACY W OPOLU

SPIS TREŚCI

1.	UWAGI WSTĘPNE.....	3
1.1.	CEL OPRACOWANIA.....	3
1.2.	METODOLOGIA OPRACOWANIA	4
1.3.	PODSTAWA OPRACOWANIA	4
2.	ANALIZA BEZROBOCIA WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW).....	5
2.1.	STRUKTURA BEZROBOTNYCH WG ZAWODÓW	5
2.2.	BEZROBOTNI WG KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH	7
	<i>Bezrobocie wśród absolwentów</i>	<i>7</i>
2.3.	UDZIAŁ KOBIEC WEDŁUG KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH.....	8
2.4.	ZAWODY GENERUJĄCE DŁUGOTRWALE BEZROBOCIE	9
2.5.	NAPŁYW BEZROBOTNYCH WEDŁUG ZAWODÓW.....	10
	<i>Napływ bezrobotnych absolwentów</i>	<i>10</i>
3.	ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW).....	11
4.	ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH.....	13
4.1.	ZAWODY DEFICYTOWE.....	13
4.2.	OCENA PŁYNNOŚCI W ZAWODACH DEFICYTOWYCH	15
4.3.	ZAWODY NADWYŻKOWE.....	17
4.4.	OCENA PŁYNNOŚCI W ZAWODACH NADWYŻKOWYCH.....	18
5.	WNIOSKI	24

SPIS TABEL

Tabela 1.	Struktura bezrobotnych wg grup wielkich zawodów.	5
Tabela 2.	Struktura bezrobotnych wg kwalifikacji zawodowych.....	7
Tabela 3.	Udział kobiet według zawodów	8
Tabela 4.	Oferty pracy zgłoszone w I półroczu 2007 roku	11
Tabela 5.	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów w mieście Opolu	13
Tabela 6.	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów w powiecie opolskim	14
Tabela 7.	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów w mieście Opolu.....	17
Tabela 8.	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów w powiecie opolskim.....	18

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1.	Bezrobotni w zależności od miejsca zamieszkania	5
Wykres 2.	Zawody o najwyższym udziale wśród osób długotrwale bezrobotnych	9
Wykres 3.	Napływ bezrobotnych według zawodów	10
Wykres 4.	Struktura bezrobotnych i ofert pracy według PKD	12

1. UWAGI WSTĘPNE

Dogłębne poznanie mechanizmu funkcjonowania lokalnego rynku pracy wydaje się niezbędne, aby można było skutecznie poprawić ten mechanizm, odpowiednio dostosowując do lokalnych potrzeb politykę rynku pracy. Spadek poziomu bezrobocia notowany w ostatnich latach sprawił, iż w wielu zawodach pracodawcy mają obecnie istotny problem z obsadzeniem wolnych miejsc pracy. Wciąż więc niezbędna jest szeroka i ciągle aktualizowana wiedza na temat kształtowania się wielkości opisujących rynek pracy, służąca podejmowaniu skutecznych działań w zakresie łagodzenia skutków bezrobocia, a także dla efektywnej promocji zatrudnienia. Nieodzowna ku temu jest obserwacja rynku pracy pod kątem kształtowania się popytu i podaży siły roboczej w przekroju zawodowym. Niniejsze opracowanie stanowi właśnie analizę podstawowych wielkości opisujących rynek pracy w układzie według kwalifikacji zawodowych w powiecie opolskim i mieście Opolu w pierwszym półroczu 2007 roku.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest procesem systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno-zawodowym oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów: szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego.

1.1. Cel opracowania

Celem opracowania niniejszego raportu jest określenie zapotrzebowania na rynku pracy na konkretne zawody. Pozwoli to na określenie odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych oraz usprawnienie poradnictwa zawodowego.

Informacje o bezrobociu i ofertach pracy według zawodów posłużą w szczególności jako źródło informacji do:

- dostosowania poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy,
- określania zgodnych z zapotrzebowaniem rynku pracy kierunków szkoleń osób bezrobotnych,
- prowadzenia racjonalnej i zgodnej z realiami rynku pracy gospodarki środkami Funduszu Pracy, pozostającymi w dyspozycji powiatowego urzędu pracy, w zakresie asygnowania środków na aktywizację bezrobotnych,
- opracowywania przez samorząd lokalny strategii działania oraz oceny i weryfikacji ich założeń w części dotyczącej łagodzenia skutków bezrobocia oraz promocji zatrudnienia,
- planowania działań przez instytucje i organizacje współpracujące na lokalnym rynku pracy w zakresie przeciwdziałania bezrobociu,
- podnoszenia jakości poradnictwa zawodowego poprzez bieżące wskazywanie doradcom zawodowym profesji poszukiwanych przez lokalnych pracodawców oraz takich, na które maleje zapotrzebowanie,
- usprawniania pośrednictwa pracy poprzez uzyskanie bieżących informacji o planach zatrudnieniowych zakładów pracy.

Zakłada się, że głównymi użytkownikami informacji zawartych w opracowaniu będą:

- lokalne władze oświatowe i dyrekcje szkół ponadpodstawowych,
- lokalne organy rządowe i samorządowe,
- instytucje i organizacje społeczno – polityczne z terenu powiatu i województwa opolskiego zainteresowane współdziałaniem na rynku pracy.

1.2. Metodologia opracowania

Dane liczbowe o bezrobociu i ofertach pracy opracowano posługując się nazwami grup zawodów, zawodów i specjalności zgodnymi z Klasyfikacją Zawodów i Specjalności, wprowadzoną do powszechnego stosowania Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 10 grudnia 2002 roku, obowiązującej od 1 stycznia 2003 roku (Dz. U. Nr 222, poz. 1868).

Zawód jest w niej definiowany jako zbiór zadań (zespół czynności) wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych stale lub z niewielkimi zmianami przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji (wiedzy i umiejętności) zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu winno stanowić źródło dochodu. Zawód może dzielić się na specjalności, które są wynikiem podziału pracy w ramach zawodu i zawierają czynności o podobnym charakterze wymagające pogłębionej lub dodatkowej wiedzy i umiejętności zdobytych w wyniku dodatkowego szkolenia lub praktyki.

Klasyfikację tę opracowano zgodnie ze standardami międzynarodowymi. Struktura klasyfikacji obejmuje 10 grup wielkich, 30 dużych, 116 średnich oraz 387 grup elementarnych. Grupy elementarne zawierają 1 636 zawodów i specjalności. Szczegółową analizą objęto grupy elementarne czterocyfrowe.

Ponadto przy monitoringu uwzględniono również poziom i strukturę bezrobotnych oraz zgłaszanych ofert pracy według Polskiej Klasyfikacji Działalności która obowiązuje na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 października 1997 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności.

1.3. Podstawa opracowania

Podstawowymi źródłami informacji wykorzystanymi w opracowaniu były sporządzone przez Powiatowy Urząd Pracy w Opolu zestawienia danych statystycznych dotyczących osób bezrobotnych oraz ofert pracy z powiatu opolskiego i miasta Opola (załączniki nr 2 do sprawozdania MPiPS-01 *Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy i oferty pracy* oraz załączniki nr 3 do sprawozdania MPiPS-01 *Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności* – stan na 30.06.2007r.).

2. ANALIZA BEZROBOCIA WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

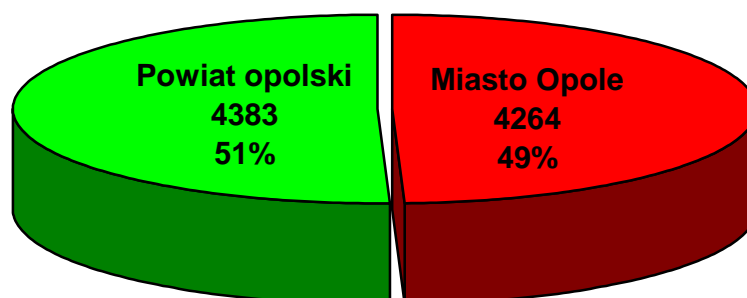
Na koniec czerwca 2007r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Opolu zarejestrowanych było 8 647 osób. Strukturę bezrobotnych w zależności od miejsca zamieszkania ilustruje Wykres 1.

Stopa bezrobocia wyniosła:

- dla powiatu opolskiego – 12,0%,
- dla miasta Opolą – 6,3%.

Dla porównania w województwie opolskim stopa bezrobocia ukształtowała się na poziomie 13,1% a dla kraju wskaźnik ten wyniósł 12,4%.

Wykres 1. Bezrobotni w zależności od miejsca zamieszkania

Stan na 30.06.2007 r.

2.1. Struktura bezrobotnych wg zawodów

Zgodnie z Klasyfikacją Zawodów i Specjalności wyróżniamy 10 grup wielkich (Tabela 1). Do każdej z nich zaliczyć można mniejsze grupy zawodów oraz konkretne zawody i specjalności.

Tabela 1. Struktura bezrobotnych wg grup wielkich zawodów.

Kod zawodu	Grupa zawodów	Liczba bezrobotnych			Udział grupy osób bezrobotnych wobec ogółu [%]
		Powiat opolski	Miasto Opole	Razem	
000000	Bez zawodu	777	704	1481	17,1 %
0	Żołnierze	9	1	10	0,1 %
1	Parlamentarzyści, wyżsi urzędnicy i kierownicy	49	76	125	1,4 %
2	Specjaliści	254	717	971	11,2 %
3	Technicy i inny średni personel	402	609	1011	11,7 %
4	Pracownicy biurowi	171	250	421	4,9 %
5	Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	757	646	1403	16,2 %
6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	161	76	237	2,7 %
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	1302	862	2164	25,0 %
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	161	85	246	2,8 %
9	Pracownicy przy pracach prostych	340	238	578	6,7 %
	RAZEM	4383	4264	8647	100 %

Stan na 30.06.2007 r.

- Struktura bezrobocia według kwalifikacji zawodowych w układzie grup wielkich wskazuje, że najliczniejszą kategorię stanowią osoby posiadające zawody z grupy „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy”. Osoby te stanowią aż 25,0% ogółu bezrobotnych (2164 osoby). W grupie tej największy udział miały zawody:
 - krawiec (204 osoby),
 - murarz (160 osób),
 - ślusarz (151 osób),
 - mechanik samochodów osobowych (131 osób)
 - cukiernik (94 osoby),
 - piekarz (76 osób),
 - szwaczka (65 osób).
- Bardzo liczną grupę tworzą osoby nieposiadające żadnych kwalifikacji zawodowych oraz udokumentowanego doświadczenia zawodowego. Liczba ta klasyfikuje tę grupę osób jako drugą pod względem wielkości. Udział tych osób w ogóle bezrobotnych stanowi aż 17,1% (1481 osób).
- Kolejnymi najczęściej reprezentowanymi zawodami są te, zaliczane do wielkiej grupy „pracowników usług osobistych i sprzedawców”. Stanowią oni 16,2%, tj. 1403 osoby. Najliczniejszymi w tej grupie są zawody:
 - sprzedawca (826 osób),
 - kucharz (203 osoby),
 - fryzjer (111 osób),
 - kelner (80 osób),
 - bufetowy [barman] (39 osób),
 - pracownik ochrony osób i mienia (34 osoby).
- Znaczną grupę stanowią również osoby posiadające kwalifikacje zawodowe należące do grupy „technicy i inny średni personel” – 11,7% (1011 osoby). W grupie tej największy odsetek bezrobotnych posiadają osoby z zawodami:
 - pracownik administracyjny (92 osoby),
 - księgowy (84 osoby),
 - technik budownictwa (75 osób),
 - technik mechanik (69 osób),
 - technik rolnik (43 osoby).
- Duży odsetek zarejestrowanych bezrobotnych stanowią osoby sklasyfikowani w grupie „specjalistów” – 11,2% (971 osób) z ogółu. W tej grupie można wyróżnić następujące dominujące zawody:
 - ekonomista (317 osób),
 - pielęgniarka (41 osób),
 - pedagog (34 osoby),
 - specjalista do spraw marketingu i handlu (31 osób).
- Prawie co dwudziesty z zarejestrowanych bezrobotnych został sklasyfikowany w grupie „pracownicy przy pracach prostych”. Świadczy to o tym, że 6,7 % bezrobotnych (578 osób) posiada tylko elementarne umiejętności zawodowe. W grupie tej dominują zawody:
 - sprzątaczką (130 osób),
 - robotnik gospodarczy (115 osób),
 - salowa (44 osoby),
 - pomoc kuchenna (39 osób).

2.2. Bezrobotni wg kwalifikacji zawodowych

Zawody dominujące wśród osób bezrobotnych zarejestrowanych w tut. urzędzie przedstawiono w Tabeli 2.

Tabela 2. Struktura bezrobotnych wg kwalifikacji zawodowych.

Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	Bezrobotne kobiety
Bez zawodu	1481	1039
Sprzedawca	826	765
Ekonomista	317	269
Krawiec	204	200
Kucharz	203	184
Murarz	160	4
Ślusarz	151	5
Mechanik samochodów osobowych	131	0
Sprzątaczką	130	126
Magazynier	122	47
Robotnik gospodarczy	115	61
Fryzjer	111	108
Pracownik biurowy	101	85
Cukiernik	94	86
Pracownik administracyjny	92	78
Księgowy [samodzielny]	84	83
Kelner	80	63
Piekarz	76	54
Technik budownictwa	75	30
Technik mechanik	69	14
Szwaczka	65	65

stan na 30.06.2007 r.

Bezrobocie wśród absolwentów

Wśród **123 absolwentów** (w tym 79 kobiet) zarejestrowanych w urzędzie (wg stanu na dzień 30.06.2007r.) blisko czwartą część stanowiły osoby bez zawodu (32 osób) z czego blisko 60% stanowiły kobiety. Na drugim miejscu klasyfikują się absolwenci posiadający zawód ekonomisty – 16 osób (w tym 12 kobiet). W następnej kolejności można wyróżnić zawody: sprzedawcy (5 osób), pedagog, inżynier inżynierii środowiska (po 3 absolwentów) oraz dalsze, nie mające już tak znacznego udziału.

2.3. Udział kobiet według kwalifikacji zawodowych

Wciąż trudnym do rozwiązania problemem jest wysoka liczba kobiet pozostających w ewidencji bezrobotnych. W końcu pierwszego półrocza 2007 roku na 8647 zarejestrowanych bezrobotnych ogółem było wśród nich **5461 kobiet** co stanowiło **63,2%** ogółu. Znanym jest również fakt, iż istnieją zawody zdominowane przez mężczyzn, jak i te, w których największy udział mają kobiety. Z Tabeli 3 możemy odczytać, iż kobiety stanowią przeważającą większość wśród osób bezrobotnych z zawodem krawca, fryzjera czy sprzątaczkę. Najwięcej kobiet posiada jednak zawód sprzedawcy (765 osób), a ich udział do ogółu bezrobotnych z tym zawodem stanowi 92,6%.

Największym problemem pozostaje liczna grupa kobiet bez żadnego zawodu. Odsetek ten wśród kobiet jest wyższy niż wśród mężczyzn i wyniósł 63,2%.

Tabela 3. Udział kobiet według zawodów

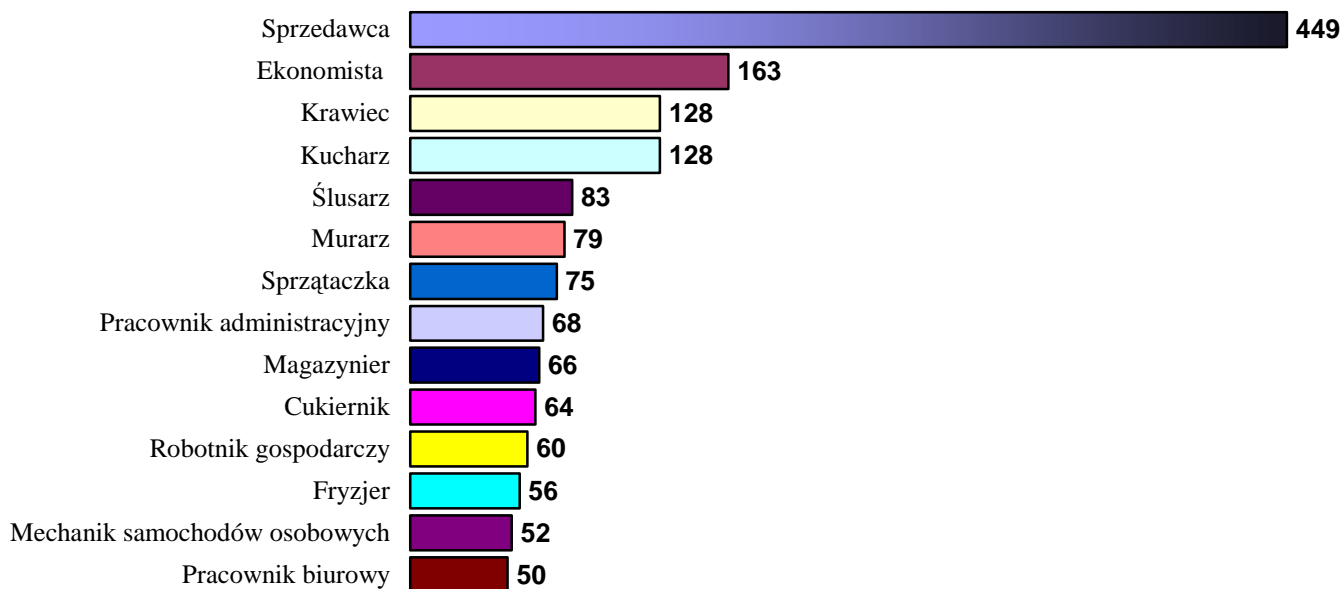
Nazwa zawodu	Liczba bezrobotnych		Udział kobiet
	ogółem	kobiety	
Krawiec	204	200	98%
Fryzjer	111	108	97%
Sprzątaczkę	130	126	97%
Sprzedawca	826	765	93%
Kucharz	203	184	91%
Ekonomista	317	269	85%
Bez zawodu	1481	1039	70%
Ogółem	8647	5461	63%

stan na 30.06.2007 r.

2.4. Zawody generujące długotrwałe bezrobocie

Wśród bezrobotnych było **1889 osób** zarejestrowanych powyżej 12 miesięcy z terenu miasta Opola oraz **1896 osób** z terenu powiatu opolskiego (stan w dniu 30.06.2007r.). Należy więc baczniej przyrzeć się zawodom, których udział w tej grupie jest znaczny.

Wykres 2. Zawody o najwyższym udziale wśród osób długotrwałe bezrobotnych

stan na 30.06.2007 r.

Zasadniczo dominującą pozycję zajmuje zawód sprzedawcy, gdyż aż 449 osób legitymujących się tym zawodem pozostaje w rejestrze Urzędu co najmniej od 12-tu miesięcy. Zawodem tym w przeważającej większości legitymowały się kobiety – 95%.

Ekonomiści byli drugą co do wielkości grupą zawodową wśród osób długotrwałe bezrobotnych. Wśród 163 ekonomistów 118 osób (72%) zamieszkiwało na terenie miasta Opola. Również w tym zawodzie stopień feminizacji był wysoki – 90%.

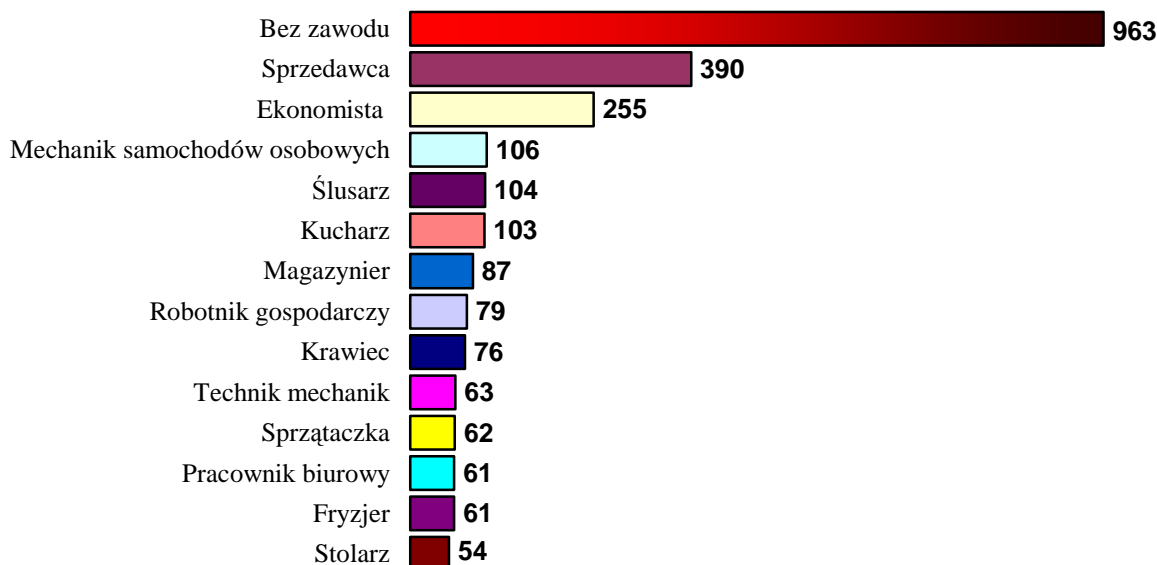
Zawód krawca był bardziej popularny wśród osób zamieszkałych na terenie powiatu opolskiego, gdzie zameldowanych było 95 osób (74%) z tym zawodem. Jedynie czterech mężczyzn legitymowało się doświadczeniem pracy w tym zawodzie.

Podobnie silnie reprezentowanym wśród kobiet był zawód kucharza, gdzie 121 kobiety stanowiły ponad 95% wszystkich osób długotrwałe bezrobotnych o tym zawodzie. Większość z nich (84 osoby) zamieszkiwała na terenie powiatu opolskiego. Szczegóły ilustruje wykres 2.

2.5. Napływ bezrobotnych według zawodów

W pierwszym półroczu 2007 roku w tut. urzędzie zarejestrowano **5386 osób** bezrobotnych (2776 osób z terenu miasta Opola), jednak prawie co piąta osoba (18%) nie posiadała żadnych kwalifikacji zawodowych. Analizując napływ osób bezrobotnych według ostatniego wykonywanego zawodu okazuje się, iż najczęściej zostało zarejestrowanych osób z zawodem sprzedawcy (390 osób), co stanowiło 7,2% wszystkich noworejestrowanych bezrobotnych. Fluktuacja bezrobotnych w tym zawodzie jest właśnie największa. Więcej informacji o ostatnich wykonywanych zawodach wśród noworejestrowanych osób bezrobotnych przedstawia wykres 3.

Wykres 3. Napływ bezrobotnych według zawodów

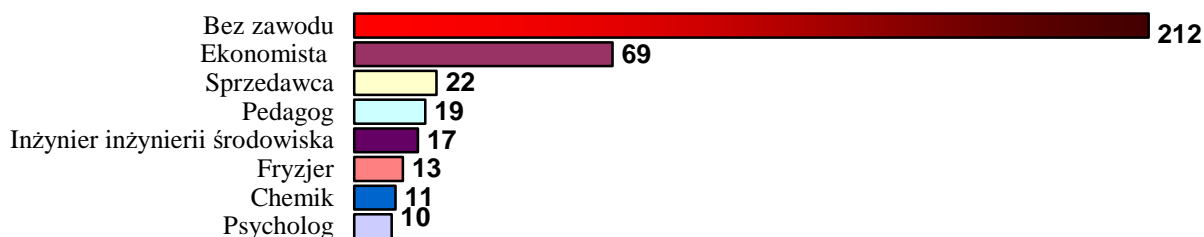

stan na 30.06.2007 r.

Napływ bezrobotnych absolwentów

W rozpatrywanym okresie w ogóle bezrobotnych zarejestrowano **715 osób** (398 z miasta Opola) które w okresie ostatnich 12 miesięcy ukończyły naukę. Rejestrowani absolwenci stanowili więc 13% ogółu osób rejestrowanych. Do rejestru bezrobotnych trafiały głównie kobiety – łącznie 494 (co stanowiło prawie 70%). Blisko co trzeci z rejestrowanych absolwentów (212 osób) nie uzyskał żadnego zawodu. Wśród osób które otrzymały wykształcenie kierunkowe najczęściej rejestrowanych absolwentów szkół uzyskało zawód ekonomisty (69 osób, w tym 59 kobiet), sprzedawcy (22 osoby, w tym 20 kobiet), pedagoga (19 osób, w tym 15 kobiet) oraz inżyniera inżynierii środowiska (17 osób, w tym 9 kobiet).

Wykres 4. Napływ bezrobotnych absolwentów według zawodów

stan na 30.06.2007 r.

3. ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

W analizowanym okresie w 2007 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Opolu zgłoszono wraz z subsydiowanymi ofertami zatrudnienia, stażami i miejscami przygotowania zawodowego **4191** ofert pracy. Od pracodawców z terenu powiatu opolskiego przyjęto **1243** oferty, natomiast z terenu miasta Opolą zgłoszono **2948** ofert. W Tabeli 3 podano zawody, w których było najwięcej ofert pracy.

Tabela 4. Oferty pracy zgłoszone w I półroczu 2007 roku

Nazwa zawodu	Oferty pracy zgłoszone w I-półroczu 2007r.		
	Powiat Opolski	Miasto Opole	Razem
Ogółem	1243	2948	4191
Robotnik gospodarczy	497	154	651
Pracownik biurowy	88	230	318
Robotnik budowlany	28	274	302
Sortowacz	0	255	255
Spawacz ręczny gazowy	16	207	223
Sprzedawca	20	143	163
Murarz	17	138	155
Kasjer handlowy	13	101	114
Cieśla	2	102	104
Ślusarz	40	59	99
Pracownik ochrony mienia i osób	17	56	73
Kierowca samochodu ciężarowego	8	58	66
Pracownik administracyjny	15	48	63
Magazynier	14	39	53
Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	30	23	53
Inwentaryzator	0	40	40
Listonosz	0	37	37
Szwaczka	30	7	37
Księgowy [samodzielny]	13	23	36
Kucharz	4	32	36
Sprzątaczką	4	32	36
Elektromonter instalacji elektrycznych	8	24	32
Pielegniarka	0	31	31
Szlifierz szkła płaskiego	0	26	26
Zbrojarz	0	25	25
Stolarz meblowy	4	21	25
Fizjoterapeuta	7	17	24
Kierowca autobusu	0	22	22
Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	0	21	21
Specjalista bankowości	15	5	20
Specjalista do spraw marketingu i handlu	5	15	20
Przedstawiciel handlowy	1	19	20
Bufetowy [barman]	8	12	20
Fryzjer	10	10	20
Spawacz ręczny łukiem elektrycznym	0	20	20
Pozostałe szwaczki, hafciarki i pokrewni	0	20	20
Pomoc kuchenna	7	13	20
Robotnik magazynowy	0	20	20

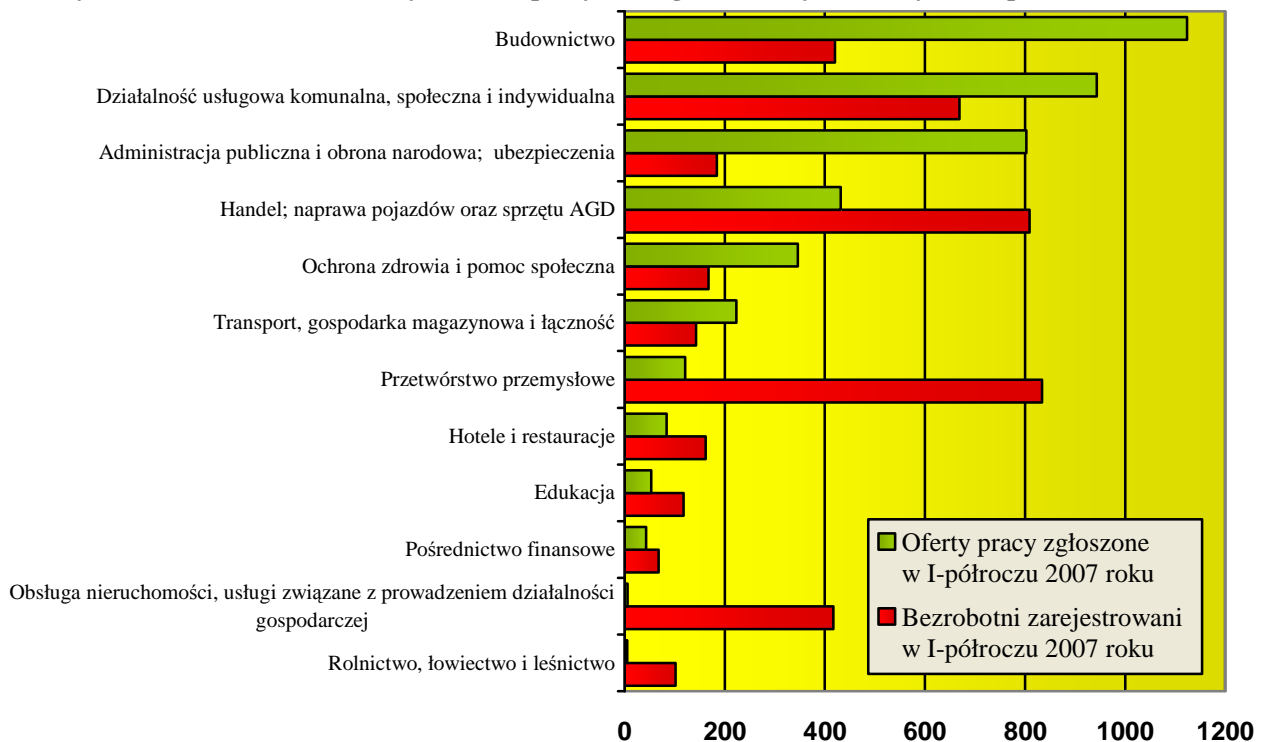
stan na 30.06.2007 r.

Zestawienie powyższe ujmuje zgłoszenia miejsc stażowych i tym samym oznacza to że zapotrzebowanie na pracowników w powyższych zawodach istnieje, lecz nie przekłada się to na stałe miejsca pracy.

Zestawienia nie zawierają zgłoszeń wolnych miejsc pracy biurowej ogłaszanych w Biuletynie Służby Cywilnej, stąd też duża grupa ofert pracy nie została ujęta i tym samym wskaźnik intensywności nie może być dokładnie określony.

Na podstawie powyższego wykresu widać, iż pracodawcy z terenu powiatu opolskiego i miasta Opola poszukują przede wszystkim pracowników z branży budowlanej (murarzy, cieśli, stolarzy), handlu (sprzedawców, kasjerów, przedstawicieli handlowych) i usług związanych z handlem bądź obsługą innych podmiotów (spawaczy, ślusarzy, pracowników ochrony, kierowców, magazynierów, księgowych czy sprzątaczek).

Wykres 5. Struktura bezrobotnych i ofert pracy według PKD zarejestrowanych w I-półroczu 2007 roku

stan na 30.06.2007 r

Z wykresu 4 jasno wynika, iż na przestrzeni pierwszego półrocza 2007 roku wciąż zdecydowanie przeważa liczba osób bezrobotnych poprzednio pracujących w sektorze przetwórstwa przemysłowego. Dane statystyczne wskazują jednak, iż osoby te najczęściej podejmują dalsze zatrudnienie. Wśród osób tej branży występuje wysoka fluktuacja na rynku pracy.

Kolejną branżą o dużej fluktuacji wśród pracowników jest handel, gdzie pomimo napływu do ewidencji ponad ośmiuset osób bezrobotnych z tej branży spora liczba osób podejmuje zatrudnienie, głównie we własnym zakresie. Oznacza to, że składane oferty pracy z branży handlowej dotyczą tych samych miejsc pracy a także tych samych pracodawców. Z uwagi na proponowane przez pracodawców branży handlowej warunki pracy i płacy oferty te są mało atrakcyjne wśród wykwalifikowanych handlowców.

Na uwagę zasługuje fakt, iż pracodawcy pomimo trudności w zatrudnieniu pracowników w zawodach budowlanych nadal stawiają kandydatom wysokie wymagania dotyczące posiadanego doświadczenia zawodowego oraz różnego rodzaju uprawnień zawodowych (np. uprawnienia do obsługi urządzeń, aktualne badania potwierdzające stan zdrowia) nie zapewniając adekwatnych zarobków do posiadanych kwalifikacji zawodowych.

4. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

4.1. Zawody deficytowe

Przez zawód deficytowy należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. W mieście Opolu zanotowano 141 zawodów deficytowych, zaś w terenie powiatu opolskiego – 66 zawodów.

Aby analiza była miarodajna, skupiono się jedynie na zawodach wśród których wpływała minimum 1 oferta miesięcznie, oraz wskaźnik deficytu/nadwyżki wyniósł co najmniej 1,1. Najwyższe wartości wskaźników deficytu dla dominujących zawodów ujęto w Tabelach 5, 6.

Tabela 5. Wskaźnik intensywności deficytu zawodów w mieście Opolu

Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w I-półroczu 2007 roku	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w I-półroczu 2007 roku	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
Sortowacz	42,5	0	MAX
Inwentaryzator	6,7	0	MAX
Szlifierz szkła płaskiego	4,3	0	MAX
Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	3,8	0	MAX
Kierowca autobusu	3,7	0	MAX
Pozostałe szwaczki, hafciarki i pokrewni	3,3	0	MAX
Lektor	2,0	0	MAX
Operator koparek i zwałowarek	2,0	0	MAX
Operator maszyn do obróbki skrawaniem	1,7	0	MAX
Urzędnik podatkowy	1,5	0	MAX
Konserwator budynków	1,5	0	MAX
Dostawca potraw	1,5	0	MAX
Operator urządzeń do chemicznego polerowania szkła	1,3	0	MAX
Administrator systemów komputerowych	1,0	0	MAX
Meliorant	1,0	0	MAX
Robotnik placowy	1,0	0	MAX
Spawacz ręczny gazowy	34,5	1,0	34,5
Robotnik budowlany	45,7	2,0	22,8
Zbrojarz	4,2	0,3	12,5
Cieśla	17,0	1,7	10,2
Listonosz	6,2	0,8	7,4
Kierowca samochodu ciężarowego	9,7	1,3	7,3
Tynkarz	1,2	0,2	7,0
Operator suwnic [suwnicowy]	1,2	0,2	7,0
Kasjer handlowy	16,8	2,5	6,7
Pracownik biurowy	38,3	6,8	5,6
Dekarz	2,7	0,5	5,3
Pielęgniarka	5,2	1,0	5,2
Asystent usług pocztowych	1,7	0,3	5,0
Robotnik gospodarczy	25,7	5,3	4,8
Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	3,5	0,8	4,2
Administrator sieci informatycznej	1,3	0,3	4,0
Pracownik biura podróży	2,0	0,5	4,0
Spawacz ręczny łukiem elektrycznym	3,3	0,8	4,0

Murarz	23,0	6,5	3,5
Stolarz meblowy	3,5	1,0	3,5
Robotnik magazynowy	3,3	1,3	2,5
Rejestratorka medyczna	1,2	0,5	2,3
Pracownik ochrony mienia i osób	9,3	4,0	2,3
Pomoc kuchenna	2,2	1,0	2,2
Elektromechanik pojazdów samochodowych	2,3	1,2	2,0
Pracownik administracyjny	8,0	4,7	1,7
Fizjoterapeuta	2,8	1,7	1,7
Kosmetyczka	1,3	0,8	1,6
Elektromonter instalacji elektrycznych	4,0	2,7	1,5
Przedstawiciel handlowy	3,2	2,2	1,5
Ślusarz	9,8	6,8	1,4
Bufetowy [barman]	2,0	1,7	1,2
Sprzątaczką	5,3	4,5	1,2
Księgowy [samodzielny]	3,8	3,3	1,2

stan na 30.06.2007 r.

W mieście Opolu największy wskaźnik intensywności deficytu zawodów wystąpił w zawodach związanych z branżą budowlaną (zbrojarz, brukarz, stolarz, murarz, robotnik budowlany, ślusarz, spawacz).

Wśród zawodów deficytowych najwyższą średniomiesięczną liczbą ofert pracy zanotowano w zawodzie pracownika biurowego, jednak zdecydowaną większość tych ofert stanowią propozycje stażu, co nie wiąże się z zatrudnieniem pracownika. Podobną sytuację zauważono w zawodzie robotnika gospodarczego – tu z kolei większość ofert stanowią propozycje prac społecznie użytecznych, które również nie dotyczą powierzenia stałej pracy.

Tabela 6. Wskaźnik intensywności deficytu zawodów w powiecie opolskim

Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w I-półroczu 2007 roku	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w I-półroczu 2007 roku	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
Pozostali robotnicy leśni i pokrewni	1,3	0	MAX
Wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych	1,2	0	MAX
Operator maszyn do przeróbki mechanicznej węgla	1,0	0	MAX
Monter mebli	1,0	0	MAX
Robotnik gospodarczy	82,8	7,8	10,6
Bibliotekarz	1,2	0,2	7,0
Oczyszczacz konstrukcji stalowych	1,0	0,2	6,0
Specjalista bankowości	2,5	0,5	5,0
Pracownik biurowy	14,7	3,3	4,4
Malarz konstrukcji i wyrobów metalowych	1,7	0,5	3,3
Robotnik budowlany	4,7	1,5	3,1
Szwaczka	5,0	1,7	3,0
Monter instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody	2,0	0,7	3,0
Pracownik ochrony mienia i osób	2,8	1,2	2,4
Spawacz ręczny gazowy	2,7	1,2	2,3
Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	5,0	2,7	1,9
Kasjer handlowy	2,2	1,2	1,9
Kosmetyczka	1,2	0,7	1,8

Kierowca samochodu ciężarowego	1,3	0,8	1,6
Fizjoterapeuta	1,2	0,8	1,4
Elektromonter [elektryk] zakładowy	1,0	0,8	1,2
Pracownik administracyjny	2,5	2,2	1,2

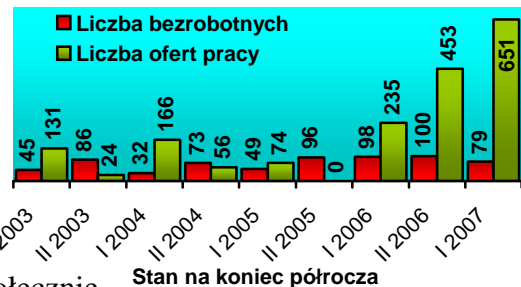
stan na 30.06.2007 r.

W terenie powiatu opolskiego występuje analogiczna sytuacja w zakresie zawodów deficytowych. Tu również spośród zawodów deficytowych o największej średniomiesięcznej liczbie ofert pracy występują zawody pracownika biurowego i robotnika gospodarczego; pierwszy z nich związany jest głównie z ofertami stażowymi, drugi – pracami społecznie użytecznymi.

4.2. Ocena płynności w zawodach deficytowych

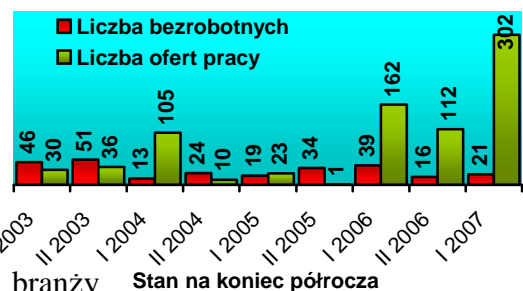
Analizując dane z lat 2003-2007 możemy próbować odnaleźć tendencje zmian, co jest właśnie faktycznym sensem monitoringu zawodów. Choć pierwsze opracowania monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych powstały dopiero w 2005r., to jednak dostępne są dane dot. liczby bezrobotnych i ofert pracy (wg zawodów) już od 2003r. Poniżej przedstawiono więc liczby zarejestrowanych bezrobotnych oraz ofert pracy w latach 2003-2007 w konkretnych monitorowanych zawodach.

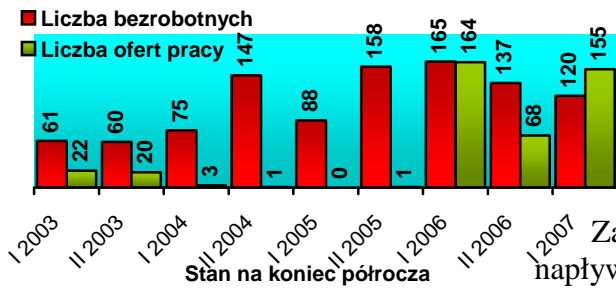
W ostatnich trzech półroczach najwięcej ofert pracy zgłoszono właśnie w zawodzie **robotnika gospodarczego**. Zawód ten ma więc stosunkowo duży deficyt na rynku pracy przy jednocześnie znaczących liczbach, szczególnie liczby wpływających ofert pracy ale i liczby rejestrujących się osób bezrobotnych. Konieczne jest jednak by zauważyć, iż wiele ofert w tym zawodzie to oferty wykonywania prac społecznie użytecznych, których nie należy uważać za pełnoetatowe miejsca pracy. Wykres obok szczególnie akcentuje ten wpływ od 2006r. kiedy to właśnie wprowadzono tą formę aktywizacji bezrobotnych.

Podobną sytuację zauważamy wśród osób z zawodem **pracownika biurowego**. Tam liczba ofert również znacznie przewyższa podaż osób z tym zawodem wśród osób bezrobotnych, jednak znaczna liczba zgłoszonych ofert pracy to oferty stażu, które dostępne są jedynie dla wybranej kategorii bezrobotnych. Widoczne jest jednak, iż tą formą aktywizacji bezrobotnych pracodawcy istotnie zaczęli się interesować dopiero od 2005r. Liczba bezrobotnych w tym zawodzie utrzymuje się jednak stale na zbliżonym, niskim poziomie.

Od około 2 lat zauważalny jest w kraju znaczny rozkwit budownictwa co wiąże się ze zwiększonym zapotrzebowaniem rynku pracy na osoby posiadające zawody niezbędne przy poszczególnych etapach wznoszenia konstrukcji i budynków oraz prac wykończeniowych w budownictwie. Choć wiele ofert dotyczy zawodów wymagających konkretnych kwalifikacji, to jednak najczęściej ofert pracy w tej branży dotyczyło właśnie niewykwalifikowanych **robotników budowlanych**. Liczba ofert w tym zawodzie rośnie właśnie szczególnie od 2006r. przy wciąż niskiej podaży.

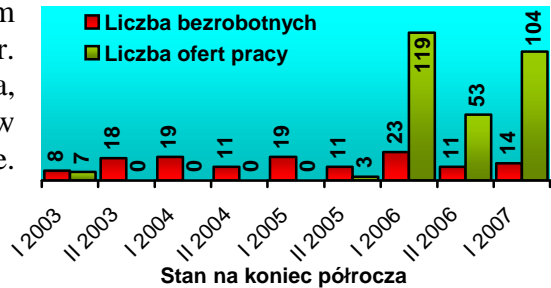

W branży budowlanej w największej mierze poszukiwane są osoby z zawodem **murarza**. Liczba osób z tym zawodem choć wzrosła w latach 2004-2006, to jednak dobra koniunktura na rynku budowlanym spowodowała wzrost zapotrzebowania na osoby z tym zawodem.

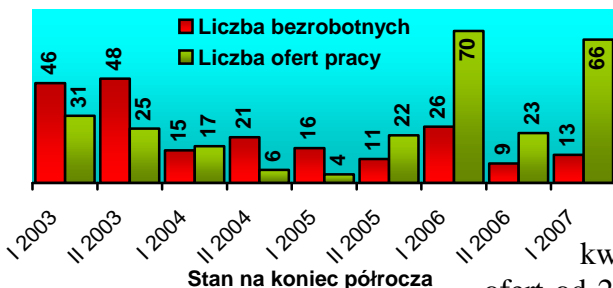
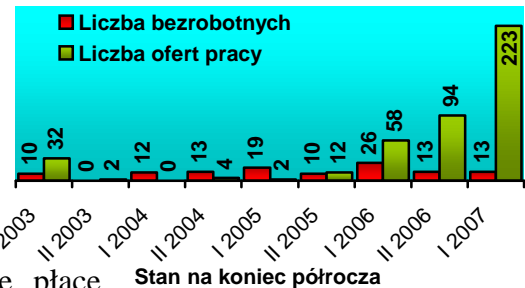
Zauważalne jest to głównie poprzez dużą liczbę napływających ofert pracy, szczególnie od 2006r. Zawód murarza objęto monitoringiem głównie ze względu na jego znaczenie jako swoistego miernika rozwoju branży budowlanej.

Podobnie od 1,5 roku dużym wskaźnikiem deficytu odznacza się zawód **cieśli**, gdzie od 2006r. nastąpiła duża dysproporcja podaży-popytu, gdyż mała, stabilna liczba bezrobotnych z tym zawodem nie jest w stanie zaspokoić dużego popytu na ich kwalifikacje. Przeważająca liczba ofert pracy w tym zawodzie służy od pracodawców z terenu miasta Opola.

Również w zawodzie **operatora koparek i zwałowarek** widoczny jest znaczny wzrost zapotrzebowania na wykwalifikowanych pracowników. Tych jednak w rejestrze tuż urzędu pozostaje wciąż stanowczo zbyt mało by móc zrównoważyć popyt na ich kwalifikacje zgłaszany przez pracodawców. Tu również możemy odczuć wzrost zapotrzebowania od 2006r. wynikający z nowych inwestycji, co prawdopodobnie ma swe wyjaśnienie w wejściu polski do UE.

Lawinowy wzrost wpływających ofert pracy obserwujemy również dla osób z zawodem **spawacza** (ręcznego gazowego). Również ma to związek z wejściem polski do Unii Europejskiej oraz inwestycjami lokowanymi w Polsce, a także z towarami i usługami przemysłowymi dla krajów Europy. Lawinowy wzrost liczby ofert pracy nie ma jednak szansy na zrównoważenie ze względu na znacznie korzystniejsze płace oferowane pracującym w tym zawodzie w Unii Europejskiej. Wskazuje to także na konieczność przygotowania przez szkoły szerszej oferty edukacyjnej w tym zawodzie.

Zmiana dysproporcji podaży-popytu widoczna jest również w zawodzie **kierowcy samochodu ciężarowego**. O ile jeszcze w 2003r. był to zawód nadwyżkowy, to jednak po umiarkowanej stabilizacji w 2004r, od II półrocza 2005 widoczny jest wzrost zapotrzebowania na osób posiadających kwalifikacje do pracy w tym zawodzie. Wzrost liczby ofert od 2005r. ewidentnie świadczy o wzroście gospodarczym, ukierunkowanym tu na handel i transport.

By zrównoważyć silny popyt pracodawców, tuż urzędu prowadził szkolenia dające bezrobotnym uprawnienia kierowania pojazdami ciężarowymi. Podobna sytuacja dotyczy kierowców kategorii D.

Obserwując zawody deficytowe nie sposób też nie dostrzec zawodu **pielęgniarki**, który to w ostatnim okresie stał się właśnie zawodem deficytowym, jednak bez możliwości szybkiego zrównoważenia tego stanu. Po wyraźnym okresie równowagi w latach 2003-2005, począwszy od 2006r., kiedy strajki w służbie zdrowia przybrały na sile a jednocześnie szpitale zaczęły się borykać z problemem migracji zarobkowej pielęgniarek do krajów UE, wzrosła liczba ofert pracy, jednak bez możliwości zrównoważenia tego poprzez zatrudnienie bezrobotnych. Zawodu tego nie można też uzyskać po ukończeniu kursu. Problem ten pozostanie więc prawdopodobnie na razie trudny do rozwiązania.

4.3. Zawody nadwyżkowe

Przez zawód nadwyżkowy należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. W mieście Opolu zanotowano 482 zawody nadwyżkowe, zaś na terenie powiatu opolskiego – 471 zawodów. W Tabelach 7, 8 ujęto dominujące zawody nadwyżkowe w których średniomiesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych wynosiła co najmniej 5 osób oraz jednocześnie ze wskaźnikiem deficytu/nadwyżki nie większym niż 0,9.

Tabela 7. Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów w mieście Opolu

Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w I-półroczu 2007 roku	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w I-półroczu 2007 roku	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
Technik mechanik	0,0	5,5	0,0
Bez zawodu	0,0	84,2	0,0
Ekonomista	0,8	30,3	0,0
Mechanik samochodów osobowych	1,8	9,0	0,2
Kucharz	5,3	9,3	0,6
Sprzedawca	23,8	34,3	0,7
Magazynier	6,5	7,7	0,8

stan na 30.06.2007 r.

Na podstawie Tabeli 7 widać, iż w mieście Opolu największe trudności w znalezieniu pracy mają osoby posiadające zawód technik mechanik, ekonomista, mechanik samochodów osobowych i magazynier.

Zawodem, wymagającym szczególnej uwagi, jest zawód sprzedawcy. Choć jest to zawód deficytowy to do urzędu pracy wpływa jednak stosunkowo dużo ofert pracy dla osób w tym zawodzie gdyż występuje duża fluktuacja wśród pracowników wynikająca z charakteru pracy.

Tabela 8. Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów w powiecie opolskim.

Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w I-półroczu 2007 roku	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w I-półroczu 2007 roku	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
Bez zawodu	0,0	76,3	0,0
Ekonomista	0,2	12,2	0,0
Mechanik samochodów osobowych	0,3	8,7	0,0
Krawiec	0,7	8,3	0,1
Kucharz	0,7	7,8	0,1
Sprzedawca	3,3	30,7	0,1
Sprzątacza	0,7	5,8	0,1
Technik mechanik	0,7	5,0	0,1
Murarz	2,8	13,5	0,2
Stolarz	1,7	7,0	0,2
Fryzjer	1,7	6,2	0,3
Magazynier	2,3	6,8	0,3
Ślusarz	6,7	10,5	0,6

stan na 30.06.2007 r.

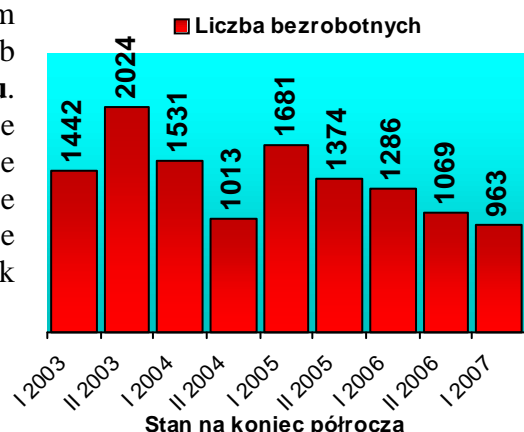
Według zestawienia zawartego w Tabeli 8 wynika, iż z terenu powiatu opolskiego średniomiesięcznie aż 76 osób rejestrujących się nie posiada żadnych kwalifikacji zawodowych. Są to często osoby jedynie z wykształceniem średnim ogólnokształcącym, gimnazjalnym i najczęściej podstawowym, dotąd nie pracujące. Dla tych osób nie odnotowano żadnego zgłoszenia odpowiedniego wolnego miejsca pracy.

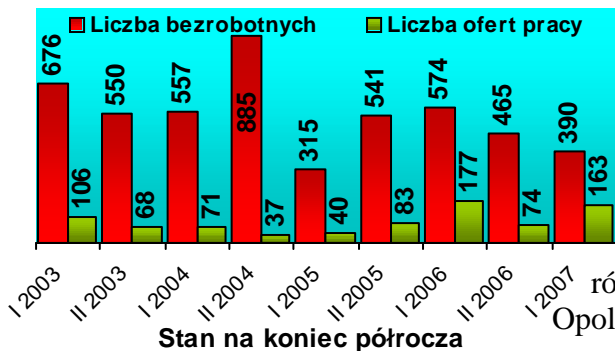
Podobnie jak na terenie miasta Opola, również w powiecie opolskim wyróżnia się zawód sprzedawcy wobec tych samych uwarunkowań.

Zawody budowlane (murarz, ślusarz, stolarz) w powiecie opolskim występują jako zawody nadwyżkowe, choć jednocześnie są one zawodami deficytowymi na terenie miasta Opola. Dzieje się tak dlatego, iż większość zgłoszeń ofert pracy pochodzi od pracodawców, którzy mają siedziby swoich firm na terenie miasta Opola.

4.4. Ocena płynności w zawodach nadwyżkowych

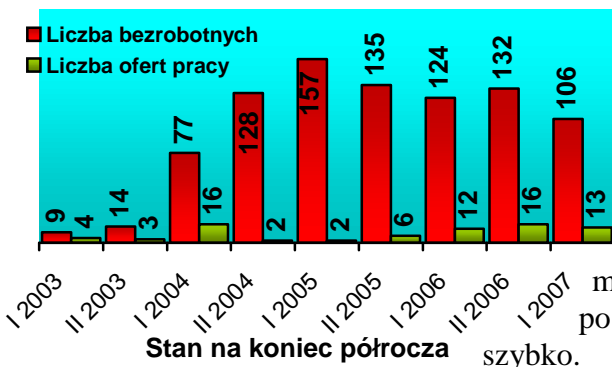
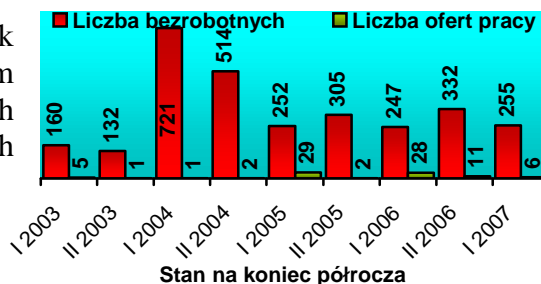
Zdecydowanie największym wskaźnikiem nadwyżki zawodów notowany jest w grupie osób bezrobotnych **nie posiadających żadnego zawodu**. Przyczyna jest prosta - brak ofert pracy dla osób nie posiadających żadnego zawodu, podczas gdy jednocześnie wiele osób bezrobotnych posiada jedynie podstawowe wykształcenie (bądź średnie ogólnokształcące) więc nie posiada kwalifikacji do wykonywania jakiegokolwiek zawodu. Malejąca liczba bezrobotnych nie posiadających żadnego zawodu choć od 2005r. wskazuje na tendencję spadkową, to jednak pokrywa się z ogólną tendencją spadku poziomu bezrobocia.

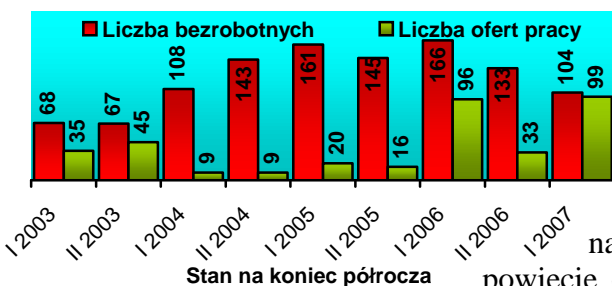
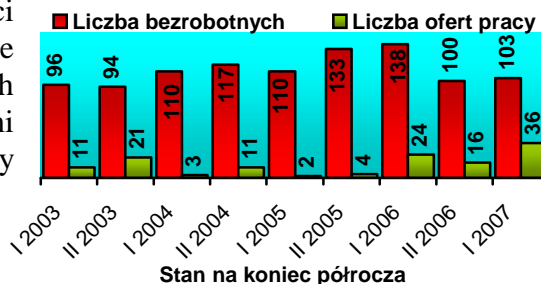
Kolejnym zawodem, którego nadwyżki nie udaje się zrównoważyć od początku 2003r. jest zawód **sprzedawcy**. Napływające do tut. urzędu oferty pracy ustabilizowały swoją liczbę na zbliżonym poziomie, przy jednoczesnej tendencji spadkowej liczby bezrobotnych z tym zawodem. O ile liczba bezrobotnych z zawodem sprzedawcy rozkłada się równomiernie w obu powiatach, to jednak to z miasta Opola spływa większość ofert.

Znacznie mniej korzystnym jest brak równowagi podaży-popytu na osoby z zawodem **ekonomisty**. Bezrobotni z tym zawodem (ok. 20% z nich to absolwenci) stanowią (mimo powolnego spadku ich liczby) wciąż zbyt dużą podaż na rynku pracy w zderzeniu z popytem wykazywanym przez pracodawców w ofertach wolnych miejsc zatrudnienia.

Rozwój usług branży motoryzacyjnej widoczny po rosnącej liczbie ofert pracy dla osób z zawodem **mechanika samochodów osobowych** również nie jest w stanie zrównoważyć dziesięciokrotnej przewagi liczby osób bezrobotnych z tym zawodem. Obserwując tendencję malejącej liczby osób oraz rosnącej liczby ofert w tym zawodzie można mieć nadzieję, na zrównoważenie tej tendencji po czasie. Jednak nie należy spodziewać się tego zbyt szybko.

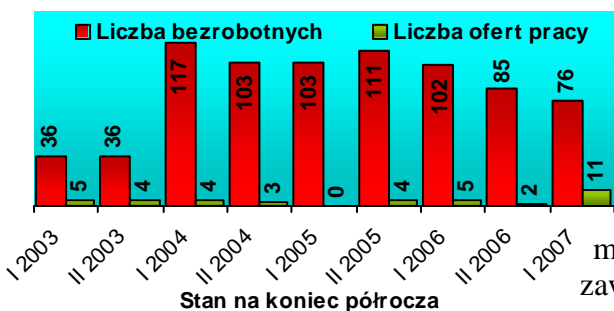
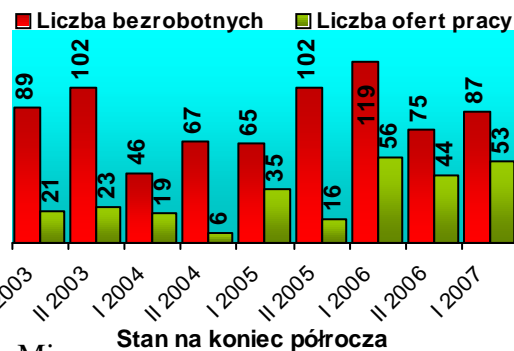
Wciąż wyraźnym wskaźnikiem nadwyżkowości charakteryzuje się zawód **kucharza**, gdzie stale kilkukrotnie przeważa liczba zarejestrowanych bezrobotnych z tym zawodem nad napływającymi ofertami pracy. Pomimo stopniowego wzrostu liczby napływających ofert pracy i malejącej liczby zarejestrowanych bezrobotnych, trudno ocenić kiedy relacja podaży-popytu zostanie zrównoważona.

Rozwój sektora usługowego w przemyśle wyrównał za to w ostatnim półroczu deficyt notowany w zawodzie **ślusarza**. Po wzroście liczby bezrobotnych z tym zawodem, notowanym od 2004r., od 2006r. notowany jest wzrost liczby ofert pracy aż do poziomu równowagi. Dodac należy, iż zawód ślusarza choć jest nadwyżkowym w powiecie opolskim, jednocześnie jest zawodem deficytowym

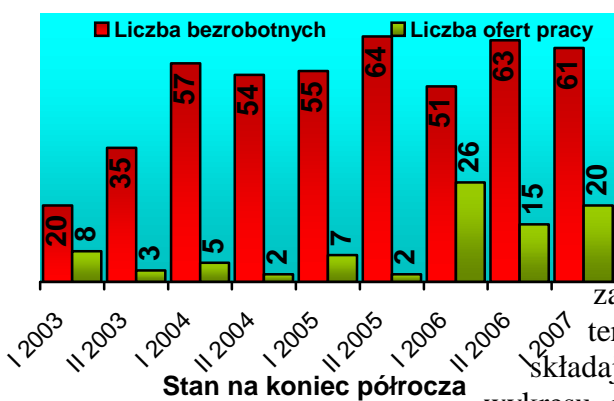
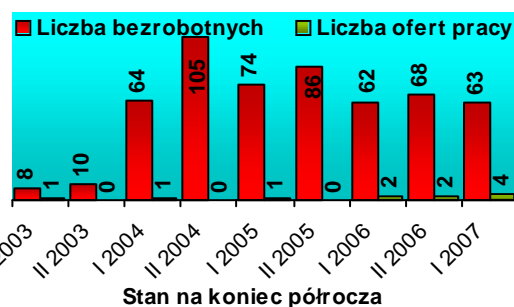
w mieście Opolu, jednak nie z każdej gminy dojazd jest na tyle dogodny, by był dostatecznie rekompensowany.

Magazynierzy stanowią następną grupę osób bezrobotnych, na których jest coraz większe zapotrzebowanie wśród pracodawców. Mimo notowanego wzrostu liczby bezrobotnych, rośnie również liczba napływających ofert pracy. Choć większość bezrobotnych z tym zawodem zamieszkuje w mieście Opolu, to jednak oferty pracy spływają w podobnym udziale w obu powiatach. Wzrost liczby tych ofert pracy świadczy generalnie o dobrej koniunkturze w handlu (głównie hurtowym) i transporcie. Mimo tych tendencji zawód magazyniera wciąż należy traktować jako nadwyżkowy.

Wciąż bardzo duża nadwyżka występuje w relacjach podaży-popytu na kwalifikacje w zawodzie **krawca**. Malejąca liczba bezrobotnych z tym zawodem spowodowana jest jedynie ogólnym spadkiem poziomu bezrobocia i nie równoważą jej małe liczby napływających zgłoszeń wolnych miejsc pracy. Większość osób bezrobotnych z tym zawodem zamieszkuje na terenie powiatu opolskiego.

Równie duża nadwyżka podaży nad popytem występuje w zawodzie **technika mechanika**. Utrzymująca się wysoka liczba bezrobotnych z tym zawodem wynika generalnie z dużej liczby absolwentów szkół kształcących z tym zawodem. Osoby te mają jednak bardzo małe szanse na otrzymanie oferty pracy zgodnej z ich zawodem. Tendencje widoczne na wykresie obok wskazują, iż zawód ten jeszcze długo pozostanie nadwyżkowym.

Ostatnim zawodem nadwyżkowym objętym szerszym monitoringiem jest zawód **fryzjera**. Liczba bezrobotnych w tym zawodzie utrzymuje się na relatywnie wysokim poziomie, nie słabnącym nawet wobec ogólnej tendencji spadkowej obserwowanej w ogóle osób bezrobotnych. Większość osób bezrobotnych zarejestrowanych z tym zawodem zamieszkuje na terenie powiatu, przy czym jednak więcej ofert pracy składają pracodawcy z miasta Opolu. Analizując dane z wykresu również tu nie należy się spodziewać szybkiego wyrównania nadwyżki zawodu.

W powiecie opolskim w I-półroczu 2007 r.:

- W 411 zawodach nie zgłoszono żadnych ofert pracy.
- 471 zawodów były zawodami **nadwyżkowymi**, czyli średnio miesięcznie urząd dysponował mniejszą liczbą ofert pracy niż wynosiła liczba osób bezrobotnych pozostających w ewidencji. Największą liczbą osób wśród zawodów nadwyżkowych wyróżniły się zawody:
 - Ekonomista ,
 - Mechanik samochodów osobowych,
 - Krawiec,
 - Kucharz,
 - Sprzedawca,
 - Sprzątaczką,
 - Technik mechanik,
- 66 zawodów było zawodami **deficytowymi**, czyli średnio miesięcznie urząd dysponował większą ilością oferty pracy w danym zawodzie niż wynosiła liczba osób pozostających w ewidencji. Większość z nich wymieniono w Tabeli 6. Dominującymi zawodami deficytowymi były:
 - Robotnik gospodarczy,
 - Szwaczka,
 - Robotnik budowlany,
 - Robotnik przy pracach prostych w przemyśle,
 - Ślusarz.
- 17 zawodów było zawodami **zrównoważonymi**, czyli popyt na osoby bezrobotne o danym zawodzie był równy podaży, m.in.:
 - Księgowy,
 - Pedagog szkolny,
 - Technik geodeta,
 - Frezer
 - Architekt.
- W 32 zawodach zgłoszono oferty pracy jednak w ewidencji urzędu nie figurowały osoby posiadające kwalifikacje do wykonywania tego zawodu, m.in.:
 - Nauczyciel języka obcego w szkole podstawowej,
 - Posadzkarz,
 - Pilarz,
 - Agent ubezpieczeniowy,
 - Monter mebli.

W mieście Opolu w I-półroczu 2007 r.:

- W 258 zawodach nie zgłoszono żadnych ofert pracy.
- 482 zawody było zawodami **nadwyżkowymi**, czyli średnio miesięcznie urząd dysponował mniejszą liczbą ofert pracy niż liczba osób bezrobotnych pozostających w ewidencji, m.in.:
 - Technik mechanik,
 - Ekonomista,
 - Mechanik samochodów osobowych,
 - Kucharz,
 - Sprzedawca,
 - Magazynier
 - Technik budownictwa,
 - Pedagog
 - Kelner,
 - Krawiec.
- 141 zawodów było zawodami **deficytowymi**. Większość z nich wymieniono w Tabeli 5. Dominującymi zawodami deficytowymi były:
 - Spawacz,
 - Robotnik budowlany,
 - Cieśla,
 - Kasjer handlowy
 - Ślusarz,
 - Murarz,
 - Zbrojarz,
 - Robotnik gospodarczy,
 - Sortowacz,
 - Kierowca samochodu ciężarowego.
- 27 zawodów było zawodami **zrównoważonymi** m.in.:
 - Stolarz budowlany,
 - Agent ubezpieczeniowy,
 - Tapicer,
 - Betoniarz,
 - Technik farmaceutyczny,
 - Grafik komputerowy.
- w 93 zawodach zgłoszono oferty pracy jednak w ewidencji urzędu nie figurowały osoby posiadające kwalifikacje do wykonywania tego zawodu, m.in.:
 - Sortowacz,
 - Inwentaryzator,
 - Kierowca autobusu,
 - Operator koparek i zwałowarek,
 - Operator maszyn do obróbki skrawaniem,
 - Konserwator budynków,
 - Urzędnik podatkowy,
 - Asystent prawny.

W przypadku zawodów nadwyżkowych wyjaśnienia wymaga fakt wysokiego współczynnika nadwyżkowości wymienionych zawodów. Otóż osoby bezrobotne są zarejestrowane w określonych zawodach, lecz nie zawsze poszukują pracy w tym samym kierunku. Fakt że jest zarejestrowana duża grupa bezrobotnych sprzedawców nie oznacza że osoby te poszukują pracy w tym zawodzie. Podsumowując, osoby bezrobotne nie są zainteresowane podjęciem pracy w dużych sieciach, a oferty pracy w przeważającej ilości pochodzą z dużych marketów. Dlatego występują trudności z realizacją tego typu ofert pracy. Również duża fluktuacja kadr w wielu zawodach (najczęściej wśród sprzedawców) zniekształca wskaźniki intensywności zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Dodatkowo, spora część osób zarejestrowanych i posiadających dany zawód (np. cieśla, mechanik samochodowy) nie posiada specyficznych umiejętności czy stażu pracy wymaganego przez pracodawców. Sytuacja taka jest podobna zarówno w stosunku do osób bezrobotnych z powiatu opolskiego i miasta Opola. Pracodawcy składając oferty pracy poszukują osób młodych, dyspozycyjnych, posiadających już doświadczenie w zawodzie. Dlatego też ta grupa bezrobotnych najszybciej podejmuje zatrudnienie. Osobom starszym trudno jest znaleźć oferty pracy na obecnym rynku. Niepokojący jest również fakt, iż w przypadku przedłożenia bezrobotnym ofert zatrudnienia, często przedstawiają oni zaświadczenia lekarskie informujące o przeciwwskazaniach do podejmowania danego typu pracy.

Znaczącą większość stanowią zawody, na które popyt jest znacznie większy niż podaż. Szczególnie może niepokoić wysoka liczba zawodów, na które w ogóle nie zgłoszono zapotrzebowania – w zawodach tych szansa uzyskania ofert pracy jest zerowa.

Na uwagę zasługuje również fakt, iż trudności pracodawców w poszukiwaniu pracowników w branży budowlanej czy handlowej, nie są specyfiką tutejszego rynku pracy, lecz mają odzwierciedlenie w innych rejonach kraju. Emigracja zarobkowa dotyczy nie tylko mieszkańców Opolszczyzny, lecz terenu całego kraju. Efektem takiego stanu rzeczy jest zatrudnianie na lokalnym rynku pracy cudzoziemców, szczególnie w zawodach takich jak m.in. ślusarz, spawacz czy innych zawodach branży budowlanej.

5. WNIOSKI

Przedstawiony ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych, stworzony w oparciu o oferty zatrudnienia zgłaszane do PUP, nie daje pełnego obrazu rynku pracy. Do tutejszego urzędu pracy nie są zgłaszane wszystkie informacje o wolnych miejscach pracy. Osoby poszukujące pracy korzystają również z prywatnych agencji zatrudnienia; często też samodzielnie poszukują ofert zatrudnienia u pracodawców, również za pośrednictwem sieci Internet. Sprowadza się to do stwierdzenia, iż znalezienie zatrudnienia za pośrednictwem urzędu pracy jest jedynie jedną z wielu możliwości jakie mają osoby poszukujące pracy.

Pełen monitoring będzie mógł powstać dopiero po uwzględnieniu ofert zatrudnienia umieszczanych w prasie, gdyż doświadczenie urzędu pracy wskazuje, że do urzędu trafiają głównie oferty trudne do zrealizowania, nisko opłacane, o dużej rotacji kadry pracowniczej oraz takie, gdzie pracodawcy chcą uzyskać korzyści finansowe wynikające z zatrudnienia osób bezrobotnych.

Zawodami deficytowymi często są zawody, w których zgłoszono niewiele ofert pracy (dla zawodów gdzie wskaźnik uzyskał wartość maksymalną bardzo często były to jedna, dwie lub trzy oferty zgłoszone w całym półroczu) albo też wymagające posiadania kwalifikacji, których nie uzyska się tylko za sprawą ukończenia odpowiedniego kursu czy szkolenia.

Występowanie zawodów deficytowych jest spowodowane wieloma czynnikami, m.in. niskimi zarobkami proponowanymi osobom z wysokimi kwalifikacjami, brakiem chęci podnoszenia kwalifikacji, istnieniem „szarej strefy” bądź też migracją za granicę lub w inne rejony kraju w celu poszukiwania intratnego zatrudnienia.

Można zauważyć, że w części zawodów, w których występuje największa liczba osób bezrobotnych pracodawcy zaoferowali też największą liczbę ofert pracy. Zawodami tymi są: sprzedawcy, robotnicy budowlani, murarze, zbrojarze, cieśle, stolarze, ślusarze, spawacze.

Wszystko to składa się na sytuację gdzie rozwiązanie problemu zawodów deficytowych jest trudne, gdyż coraz częściej problemem jest znalezienie osoby z konkretnymi kwalifikacjami zawodowymi. Nie przekreśla to jednak sensu prowadzenia stałego monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Stały monitoring pozwoli na uchwycenie tendencji na rynku pracy, jeżeli chodzi o zapotrzebowanie na konkretne zawody. Konieczne jednak wydaje się prowadzenie takiego monitoringu na zasadzie analizy wielowymiarowej z uwzględnieniem sytuacji popytowo – podażowej.